

4B

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

Αριθ. Έρωτ. 090 II, 43/1970

A!

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΠΑΛΗΟΚΚΛΗΣΙΟΥ.
- ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ.

*

26-30/1/1970

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

26-30 Ιανουαρίου 1970

Τὰ στοιχεῖα συνεκεντρώθησαν
ἀπὸ τούτ:

- 1> Σωτήριον Πατριάρχου
- 2> Εὐθύμιον Γκιουλίου
- 3> Φώτιον Μητροπολίτου
- 4> Θωμᾶν Κοινοβουλίου
- 5> Δομήτριον Καταστάτου
- 6> Ἀθανάσιον Μητροπολίτου
- 7> Χων-τίνον Κρομμύδα
- 8> Γεώργιον Μητροπολίτου
- 9> Θωμᾶν Γκιουλίου
- 10> Ἀλεξάνδρον Μητροπολίτου.

Σαπὼντες καὶ τὸν Πατριάρχον
καὶ ἡλικίας 50-70 ἔτη.

Συλλογὴ:

Παν. Π. Καυᾶρης
Διδάσκαλος

Κοινοβούριον 166
τηλ. 30-88.-
ΚΑΡΔΙΤΣΑ.-

ΚΑΤΑΤΟΠΙΣΤΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ.

1. ΤΟΠΟΣ ΟΠΟΥ ΕΤΕΝΕΤΟ Η ΣΥΛΛΟΓΗ.

Αἱ ἀπαντήσεις εἰς τὸ ἐν λόγῳ Λαογραφικόν Ἑρωτηματολόγιον, ἔχονον τὸ εἰσλόχωριον Παλαιομυκήσιον (Ιωάννη) - Καρδίτης.

2. Αἰπληροφορία - ἀπαντήσεις, διὰ τὴν συλλογὴν τῶν πληροφοριῶν - ἀπαντήσεων, ἐκλήθησαν 15-20 ἄνθρωποι τοῦ χωρίου (καὶ πάντες ἄνω τοῦ 50^{ου} τῶν ἔτους) εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Σχολείου καὶ αἱ ἀπαντήσεις, ἐγγραφήσαν κατὰ τὴν διαδοχικὴν συλλογὴν. Αἱ δέ, γραμματικαὶ τῶν γνώσεως, εἰς τὸ δημοτικόν. Οὐνοματεπώνυμα αὐτῶν, εἰς τὴν δευτέραν σελίδα τοῦ βιβλίου τοῦ ἑρωτηματολογίου. Ἀπαντῶντες δέ, κατὰ τὴν Παλαιομυκήσιον.

3. ΣΥΛΛΟΓΕΥΣ: Παναγιώτης Π. ΚΑΨΑΛΗΣ - Διδάσκαλος εἰς τὸ ἐν λόγῳ χωρίον ἀπὸ τοῦ ἔτος: 1965.

4. ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΕΚΤΕΛΕΣΕΩΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ.

Ἡ συλλογὴ αὕτη, ἔχενετο ἀπὸ τῆς 26-30 Ἰανουαρίου 1970. -

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) Π. ΑΛΗΟΚΚΛΗΣΙΟΝ
(παλαιότερον ὄνομα: Ἰ. Γουρ...), Ἐπαρχίας Ζαρδιτῆς
Νομοῦ... Κ. ΑΡΔΙΤΣΗ...

2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Π. Α. Χαλ.
Π. Ζαβ. Ἀλ. Σ. ἐπάγγελμα Δι. δ. ὁ. καλ. ο. Σ.
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Ζουμουνδούρου 166, Κ. ΑΡΔΙΤΣΑ.
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. Π. Ἐ. ν. τ. ε. < 5 >

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :

α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Κων. Κρομμύδας - Γεώρ. Μπαλ. Χος -
Ἀθανάσιος Μπαλ. Τ. - Θ. Γιαννῆς - Δημ. Χαλ. Τ. ο. Σ.
ἡλικία (60-80) γραμματικαὶ γνώσεις ἀπόφοιτοι Δημοτ. Σκ.
..... τόπος καταγωγῆς Παληομυκήσιον
Ζαρδιτῆς.....

β) < ὡς πάλαι ὄνοματά, ἀπὸ ἐναντίου > ΑΡΔΙΤΣΑ ΔΟΦΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων; Κοινὴ Περιφέρεια, Ἐξωτοχωρίου διὰ βο-
σκήν ποιμνίων - ὑπόλοιπον διὰ ἑστρωάν.....

Ὑπάρχον αὗται χωρίζονται ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα; Ἐν ἁλλὰ ὅσοντα.....

2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ἑένους, ὡς
π. χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. Μέχρι τοῦ 1908
ἀνῆλθον εἰς τούτους (ἀφ' ἐνταῦθεν) ἡ ἀγορὰ ἔργ. ν. ε. ὡς 1908.

3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; Π. ρ. ν. ἀ. π. 26 1920, 1α καρίτεια ἔποιεν ἐκ γα-

λίαις, δὲ καὶ ἡ πλῆρως ὁμογενὴς καὶ ἐν ἑαυτῇ.
Ἄρτιον, ἐμέως μετὰ τὸν γάμον, ἐποίησε ὡς μετὰ
τοῦ οὐ κατένευ. —

- β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; .....

Εἰς ἀμφοτέρας (Γεωργία - κτηνοτροφία)...

- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... **Ναί.** .....

- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δόλοκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; .....

Οἱ γεωργοὶ καὶ οἱ πολλοὶ καὶ οἱ μισοὶ...

- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημασι-κατόροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ;...

Κολλῆγοι - μισακάτορες γεωργοὶ τοῦ χωρίου...

- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ; $\frac{1}{3}$ τοῦ εἶδους...

- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάζονται ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέλημα τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομισθίον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; .....

Ναί. Ἀπὸ λαοῦ χωρίου. Ἄνδρες καὶ γυναῖκες... εἰς εἶδος...

- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; .....

Ναί. Β. Δάχουδαν. τ. Ἀρραβα...

- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; .....

Δέν ἐπῆγαιναν τοῦ χωρίου...

- β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται. **Οχι.** ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρα-ματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; .....

Δέν ἐπῆγαιναν...

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...

... ἔν. ἐλιπαίνοντο το μαδρόχον κατ'
ἀρχαῖς. (πρὸ τοῦ 1908). ἀρχότερον
με φωϊκὴν καὶ κότερον:.....

- 2) Πότε ἐγίνε το πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; πρὶν ἀπὸ 25-30 χρονία περίπου.

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας;.....

Ἀπὸ τοῦ ἐτος 1905 περίπου.....

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκευάζε το ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ;.....

Μονόφτερο για όλα τα κτήματα ἀπὸ τὸ ἐτος
1915 καὶ ἐπὶ δεῦν. Ἀπὸ τὸ Βόλου καὶ Καρδίτσα.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου

σιδηροῦ ἄροτρον με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ὁμοιον μετὸ κατωτέρω

1. χειρολαβὴ 4. ὕψιον... 7..... 10... 2. ὕψος

2..... 5. 6. ταυρός. 8. 6-7-8-9. 6. 1. αβαρί.

3. ἀλῆτροτόδας..... 9.....

<ἀπὸ τὸ 6-9 = 6 ταβαρί>

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει;) Μέτω το 1940

- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ ..... //

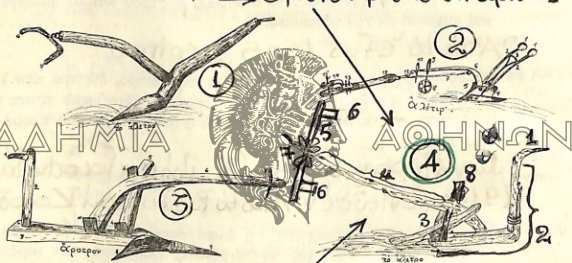
4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). 1908.....

5) Μηχανή ἀλωνισμού .....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον .....

οἱ μαθηταὶ τοῦ χωρίου.....

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄροτρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ; → ὁμοιον μετ' ὑπ' ἀριθ. 4

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

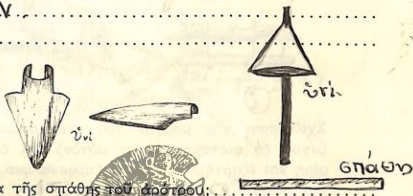
1. χεῖρολὰ βα... 6. οἰ. τεύλ. ε. 11. ....
2. ἀλ. ε. τ. ο. α. 7. β. α. λ. ο. ν. ρ. ι. α. 12. ....
3. φ. τ. ε. ρ. α. 8. η. β. π. α. θ. η. 13. ....
4. π. ο. β. τ. α. β. ο. ρ. ι. 9. .... 14. ....
5. ο. β. ν. γ. ο. α. 10. .... 15. ....

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀρί-
θμῃσιν).

- 4) Τὸ ὑνί. Τὸ ὑνί τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. – Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνί (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Εἶναι μιᾶς μορφῆς, διαφόροι εἶδη.
χωραφῶν.

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;

~~σπάθης τοῦ ἀρότρου~~

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;

κατασκευασμένη ἐκ ξύλου

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).

Σκεπάρι - πριόνι

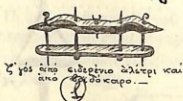

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος... βοες - ζεῦλα.....

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; ..... Δύο (2).....

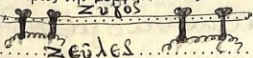
9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἢ το (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; Ὁ ἀναγκαιὸς ὁ ζυγός.....

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλα, πιεζύλια κλπ.). Ομοίως μετὰ τὸν ἵππον ἀριθ. 2...

Ὁ ζυγός ἀπὸ εὐδεργίου ὑλίου καὶ ἐκ ξύλου. Ὁ ζυγός ἀπὸ εὐδεργίου ὑλίου καὶ ἐκ ξύλου. Ὁ ζυγός ἀπὸ εὐδεργίου ὑλίου καὶ ἐκ ξύλου.

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. ζεῦλα.....

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). 1. Β. 2. Λοῦρα 3. Σχοινί.....

Λοῦρα. Ἀπὸ δέρμα βοδινό ἢ τρωβάτου

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; .....

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τοῦ (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;
Ἀπὸ τὸ λαμβάνει δύο ζῶα.....

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

Εἰς τὸ λαμόν. Ἰδὲ βοῶς, ἢ λαίμαργα. Πού
συνέδεε λαίμαργα τοῦ ἀρότρου.
Τὸ δ. χέδιον, ὅμοιον ἀντιβ. ὡτ. μέ. ἰδ. καὶ τὴν
(ἀντιβ. ὡτ. ἰσην = βῶς).

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποίος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.....

Ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ. Πάν. τὸ ἰδ. ἀνδρας

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) Εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον

ἐφ' ὧν τὸν λαίμαργα δ. ὡτ. βοδία εἰς λαίμαργα, τοῦ ξύλου.

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

ὡτ. καὶ ἀντιβ. ὡτ.

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα; με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).

Μ.ε. σχοινί. ἀντ. τὰ κέρατα, καὶ τὴν λαίμαργα (... ἀξία λ.η).

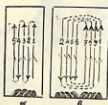
Τὰ σχοινία πού ἦταν δεμένα εἰς τὰ κέρατα ἐφ' ὧν τὸν λαίμαργα, μέχρι τὴν χειρολάβαν, ὅπως εἰς τὸν ἰσην τὰ χαλινάρια.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλάκας (αὐλακίες) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Ὡς ἐν αὐτῷ ἔρω. σχεδιάγραμμα (α!)

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

α.

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ αγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὴς ἢ σπορίδες, ὑάμιες, σιασιές, μεσοδράδες κ.λ.π.);

Ἐγένετο εἰς λωρίδας, σπορίδες, ὑάμιες, σιασιές, μεσοδράδες κ.λ.π.

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); με αὐλακίαν;

Με αὐλακίαν, 8-10 μέτρων.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον; εἰς τὰ ὄρεινά καὶ πετρώδη καὶ ἐρημικὰ.

(χωρὶς Ἀργεῖον)
(χωρὶς Ἀργεῖον)

Εἰς τὸ χωρίον μας, οὐκ.

- 7) Ποιοὶ τρόποι ἢ εἶδη ὀργωματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

Ὡς ἐν αὐτῷ ἔρω. τῶν αὐλάκων (αὐλακίαι), βαθιὰ, 15-20 ἐκατοστὰς.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ....

Εἰς τοὺς βαδινὰς σπορείας. ....

γ) Ἀροτρίασεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ^{Ἀρχαί.} Φεβρουαρίου.

τὸ πρῶτον ὅταν ἔλθῃ ἡ ἀρχὴ τοῦ καλοκαίριος. ^{Ἀρχαί.} Μαρτίου ἕως Ἰουνίου. ^{Ἐξ ὀργάνων} ὁ δὲ συννεχὴς περιμένοντες ὁπωσδήποτε νὰ βρῇ ἡ γῆ τὸ ἀντιστοιχίον. ^{Ἐξ ὀργάνων} τὸ σφάρισμα. ....

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὥς ἀνωτέρω)

ὡς πρὸς τὸ φύτευμα ^{ἈΚΑΔΗΜΙΑ} δένδρων καὶ ἄλλων φυτῶν. ^{ΔΟΧΝΩΝ} ....

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτᾶρι ἢ ἄλλο δημητριακόν. ....

ὡς πρὸς 3 - 5 ἔτη. ....

4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; .... ^{Ἐξ ὀργάνων} πρὸς 2 γὰρ ἀραβόσιτο καὶ 1 γὰρ σιτᾶρι. ....

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; ....

ὡς πρὸς τὸν σπόρον (καὶ ἄλλο μέλος τοῦ σπόρου) - συνεπάρη καὶ κλειδί. ἀλέτριον. ....

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρη, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίαν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἐλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; .....

Εἶδος βουκέντρου, πού ἐμαζετο
αἰθαλαγίδας.

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργανον ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); .....

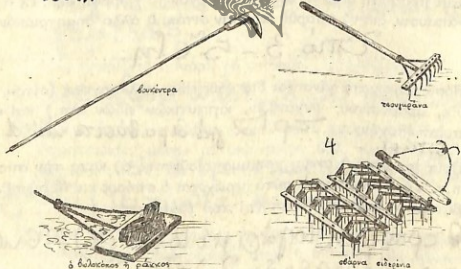
Νοὺ. Ὁ πεδωκὴς τοῦ με βάρνα...
... με βάρνα...
... με βάρνα...

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ πού δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Μὲ ἰσοπέδωσις τοῦ πεδίου.

τσαπί

δὲν ἐπάρνισμα

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....

Μόνον τσάτσε... ~~ὡς καὶ καὶ τσάτσε~~
ὡς καὶ καὶ τσάτσε... ..

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

Βοηθῶν πρόσωπον εἰς ὄργωμα,
Μόνον εἰς τὴν σπέραν (φασόλια)

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σποράν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.

Δὲν ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ὀσπρίων.
ὡς ὁ σπέραν ὀσπρίων ἐμὲ βαλὲ...
εἰς τὰ καλαμπόκια (φασόλια).

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. ....

Μόνον ρόβη εἰς τὰς μνηστ. χωράφια
καὶ ὅτι αἶνον χωράφια...

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως.

Εἰς τὸ χωρίον μας, δὲν...
ἔμαρξι. ἐρχομένη γεωμηνία...

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....

Μὲν οὖν μετὰ δρεπάνι.

Ἐὰν ᾖσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. ....

Ἐν εἰδος, ὡς ἐν ἀνωτέρω.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ..... ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Με δρέπανα ἢ με ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Μ.Ε. 10665.

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὀμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν) .....

Ἡ τοῦ ὀδοντωτοῦ ὡς τοῦ ἀνωτέρω δρεπανιοῦ ὀδοντωτό .....

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο .....

Ἡ χειρολαβὴ τοῦ δρεπανιοῦ, ἦτο ξύλινη .....

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.)

Ἡ χωράφι τοῦ ἀπὸ τοῦ ἔμελλεν

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθίων) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.)

οχι

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ.

Εἰς τοὺς ἐκατοστὰς πενήντα

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μετὰ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

ἀκαδημία

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτῶν τὰ δράγματα (δραξιές, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα;

οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς (ὅχι)

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Πολλὰ ὁμοῦ, μετὰ τὰ κεφαλάκια τῶν σταχυῶν πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν.

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλίες.

..... Λέγονται ἀγκαλίες καὶ .....
5-6 ἀγκαλίες μαζί δένονται ἐν δεξιότητι. —

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποῖοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλον τρόπον καὶ ποῖον ;

Ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἤρχονται
καὶ ἐπαγγελματίαι ἀπὸ τοῦ
ῥύθου χερσὶν —

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομισθίον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθίον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τρόπον σας ὀνοματολογίαν).

... Μετὰ ἡμερομισθίου εἰς εἶδος καὶ
μετὰ παροχῆς φαγητοῦ

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἐναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

Ἐστράγγιζαν διὰ τὴν προστασίαν εἰς
τοῦ χερσὶν καὶ μὲν τὴν ἀνδρῶν οἱ γυναῖκες
καὶ τὰς πετσετέας οἱ ἄνδρες ἐπὶ τοῦ κεφαλῆ.

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δερμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χερίες, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δερματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Οἱ Ἰδιοὶ ἔρχονται θέρει, ἔδενε τοὺς στάχους μὲ ἰδίου τοὺς μετέφερν καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χερίες. Ἐδένοντο δὲ μέγιστα, κατὰ συνήθειαν τοῦ λαοῦ. τὰ μέγιστα στάχνα τοῦ ἰδίου. καὶ ἄλλων χωρὰς.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δερμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὀρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δερμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο;.....

... Μετὰ τὸ δέσιμον, συνεκεντρώνοντο εἰς ὀρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου χωρὰς. ὅπου ἔκειτο τὸ ἴδιον. >>>.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

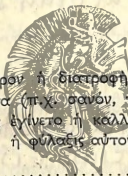
.....
.....
.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ή γίνεται) ή εξαγωγή (βγάλσιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ή μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ή
φωτογραφίαν.....

.....
.....
.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ή διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐαν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ή καλλιέργειά του, ἔπειτα ή
κοπή, ή ξήρανσις καὶ ή φύλαξις αὐτοῦ.....

Ἡ διατροφή τῶν ζώων ἀπὸ ἀρριόχορτα
(χωρὶς φυσιολογικὰς ἐξελίξεις) καὶ ἄχυρα
ἀπὸ τοῦ σιταρίου μετὰ αὐτὸ τὸ ἀζώνημα

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.). .....

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ή φωτογραφίας).....

.....
.....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) .....

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. *τα...*

*πρὸς ἀλωνισμένον δεματια, συνεκέντρω-
νοντα εἰς μεράμην ἐυλαδιν (περιφέρεια)
ἔξωθεν τοῦ χωρίου γέ. θεμωνιές. ὅ...
καθέκασ. κ. διμ. τὸν θεμωνιά...*

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος, ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεματια. Εἰς τινὰς τόπους, λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρὸν ἢ πᾶρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως; *ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ*

*Ἀλώνια, ὁ τόπος. ἢ τοποθέτησις
δεματιῶν, εἰς. Γεωρ. δ.*

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας άλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον; δηλ. ὄχι εἰς τὸ άλώνι; .....

*Ναι. Καθένα ὁμαλ, εἰχε καὶ ὁ
δυν. τὸν ἀλώνι, μοντ. ὁ εἰς τὸν
τοῦ σου.*

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; .....

*ἐπὶ τὴν αὐλὴν τοῦ χωρίου, εἰς
μεράμην ἐυλαδιν πούνησεν.*

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Καθενα, εἶχε καὶ τὸ δῖνον
αὐτοῦ. ....

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; .....

Ἀρχαί. ἡ οὐλίου μέχρι δεκαπενταύγουστο

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
δίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) .....

Τὸ ἀλώνι ἐνὸς ἐκάστου, ἦτο χω-
ματάλωνο. ....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος, πρὸ τῆς ἐναρξεως τοῦ
ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων) .....

Πρῶτα τὸ ἔξυναν με σφατιά
ἐργαλεία (ζοάτες) καὶ ἐν συνεχείᾳ
τὸ ἐσκούτιζαν με σάφρωδρα.

- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .....

Ὅχι. ....

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἴονδ' ἴποτε ἄλλο

Γύρω αὐτῷ τὸν ἀχωνόβλυον, μετὰ
διαχύναι τὸς τὰ μέσα. ὁ ἀχωνόβλυ-
ος, ἐλέγετο «βλήχρον».....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
ρήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατ-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-
νιου ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς
στρούλουρας, δοκάνη, βουκάνη κ.ἄ.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶ-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλ-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Μέ. βόδια: πρὸς ἀχυροποίησιν διαχύνει.

τῆς καλαματῆδεως αὐτῶν. ὑπὸ περιφερομένων βοῶν.

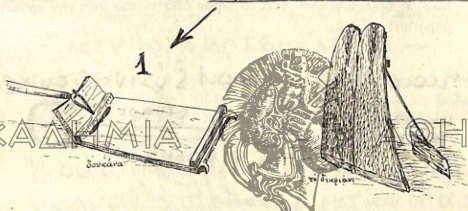
Δύο μέρεϊ παρ' αὐτοῦ τοῦ ἀλώνισμα, ὥσπερ νὰ γινῇ

σημαντικαὶ ἀρχὴ τὰ λύνεισμα. Ἡ ὅλη ἐργασία
τελείωνε μετὰ ἐβδομάδα.

β) Πῶς ζεύονται οἱ βοές, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλειᾶς
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειᾶς περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον

γ) Πού ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιοῦνται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἑλασμάτων ἢ ἀποσχιδίων σκληροῦ λίθου ἐξαρθᾷται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζῶων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ὀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των. λεγεῖται καὶ δοκεῖν βχ. 1

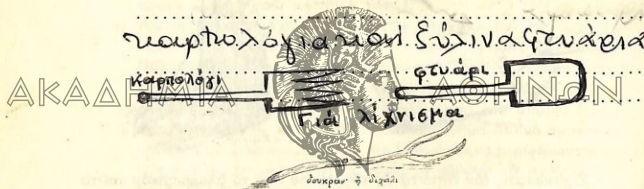
Σημειώσατε, ἔάν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο
μηχάνημα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. γ. δουκίνα, δικριάνι,
βωλώσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνθήεις
διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνι-
στικὸν μηχάνημα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά,
ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνυομένων καὶ
περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; .....

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δ
διακόπτεται διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν ἐπομένην. ; .....

Ἀρχίζει ἀπὸ τὴ τρωϊ... Διακρίνε-
ται χιάλιχα τὸ μεθωμέρι, (πύτιγμα
ταίωμα φων) μου. Σαναρχίζει. Ὅτα
τὸ ἀνώνωμα ἐρνετο ἀπὸ ξένους, εἶνα
μὴ ἀναγνώ, πὺν τῶν ἀναγνάν μου. Ἐν ἔρ-
νετο δ. ἰαμοτὺς. (ἄλφα)

12) Ποία άλλα άλωνιστικά εργαλεία είναι ἐν χρήσει; (Εἷς τινας τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

καρτω. λόγια και ξύλινα φτυχία

13) Κατά την διάρκεια του άλωνισμού ο γεωργός με το διχάλι ή το δικράνι, έρχόμενος γύρω εις το άλώνι, ρίπτει έντός του κύκλου τον όποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ή τὸ άλωνιστικόν μηχανήμα τούς ακό-
πους στάχys ; .....

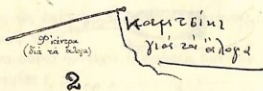
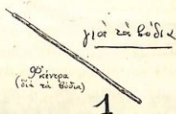
Μαρίστα. Κατὰ συνέχοντα
διαστήματα.

14) Ἦτο ἐν χρῆσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι: ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ της; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

Nai. Bonnélex. 1,50 μ. Περιπου
γνός. 20 βό. 1.2. πει. "κομτβ. 1η κ. γα. 20 α. λογα.

- 15) Πώς λέγεται ή εργασία του άλωνίσματος ενός άπλώματος, δηλ. ενός στρώματος σταχύων εντός του άλωνιοῦ. (Έν Κρήτη καλεΐται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. άπλώματα) σίτου, κριθής, βρώμης κλπ. ήλωνίζοντο καθ' ήμέραν .....

Έμαχεν ὁ ἑταῖρος μου. Ἐν, εἰς τὸ αὐτὸ ἄλωνι.....

- 16) Πώς λέγονται οί άλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (έν Κρήτη : μάλαμα)

Ἐλέγοντο <<κοττοαλιδία>>.....

- 17) Ποιοί άλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί άλωνισταί (έν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι άλωναριστοὶ καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν άλωνισμόν.....

Βαλμάδες, οἱ ὅποιοι εἶχαν βοδία καὶ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν άλωνισμόν.....

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με άλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Ὅταν τὸ ξύλον ἦτο μικρόν, ἐρρίνετο με χονδρὸ ξύλον, τὸ κοττοαλιδία.....

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μήκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; .....

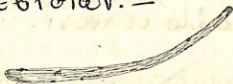
Ἀπὸ διαφόρων ξύλων - μὴ κονιστὸν μετὰ τὰ χαλὰ - με καρτιόχεριον. Σχήμα ἴσιο, διχαί λεπτὸ τερὸ σὺν χειρολαβῇ. -

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν.
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθίων κλπ.).....

Ἐγένετο εἰς τὰ ἀλώνια εἰς τὴν αὐλήν, πρὸς τὸν κοπάνισμα ρεβιθίων. —

κοπάνος στρογγυλός

ξύλο καμεινιστό διὰ τὸ κοπάνισμα
μικροῦ ἀροῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ; Ὑπὸ τῶν μελῶν οἴκου ἐγένετο
ἡ βορραδεία καὶ συρραίνων. —

Δὲν ὑπῆρχον μεγάλοι παραφυλα
δωμητριακῶν.....

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

Μέγαλόδωρον, δα' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους
 ἔ.ν. δ' ῥώμα ἡμερῶν δ' ἰως. Ἀπὲ β' > επεν
 καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων.

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;
 Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

Μάλιθαι. Διάφραγνῶτά κ' ἔφρικα.
 Δίστιχα, δ' ἐν' ἔργον το...

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) .....

Τὸ πρῶτον, ἔφρικα
 Τὸ πρῶτον, ἔφρικα
 Τὸ πρῶτον, ἔφρικα

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλώνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. ....

Τὸ ἐργαλεῖον, κατὰ τὸ λίχνισμα εἶναι :
 ἡ βέργα - τὸ καρπολόγι - καὶ
 σύρινα τετα...

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
 Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

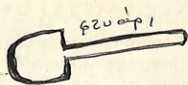
ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μο-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο .....

Ο ἄσπρος, εἶχε θνήμα στρουγγύλα. Κι
ἐπάνω στὸ ἄσπρὸ μαρφωνάκι τὸ δρεπά-
νι, χιὰ χουρί. Σιδὴν ῥένια λατάνται
στὸ σπιτι. ....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο .....

Γίνεται μετὰ τὸ φτυάρι καὶ τὸ
κοιρολόρι .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει) ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

καὶ ἄνδρας καὶ γυναῖκα
ὄχι εἰδιμὸς λιχνιστὴς .....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων
λέγονται «μοστριαῖδια». Τὸ δεύτερον
ἀλώνισμα, ἐν ἐννεχέῳ, εἰς τὸ ἀλώνι.

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο .....

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα, πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;.....

Μέτῳ λιχνίσματος, τὰ κοτταλίδια, τὰ
περνούν ἀπὸ τὴν δερμόνα. Ἐν συνεχείᾳ
κοσκινίζονται μετὰ τὸ βιντό.....

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου· ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινον σαλίο δερμόνα

κόρυρος ἢ ἀριόλογος

νων μετὰ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μετὰ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; .....

Ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν.
 μετὰ τὸν σταυρὸν φτυάρι. εἰς τὴν
 κορυφὴν ἐμπηγνύεται τὸ φτυάρι

- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ....

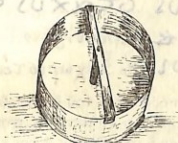
ἀπὸ τοῦ πρῶτου σιτάρι, μόλις φυβίκα
 μελαερεθῇ εἰς τὸ θπῖτι, τρεῖς φουχὰ
 συνήδιξετον νὰ τὸ πετοῦν (ρίχνον)
 εἰς τὰν κερὰ μὲ δία τὸν θπῖτιος...

- γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἀλώνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἱπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὀκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).

4. δ. ε. κ. α. τ. η
 «Ἡ μέτρησις τοῦ ὄσιου, ἐγένετο μετὰ «κουβέλι»
 1 κουβέλι = 11 ὀκάδες. Δύο (2) κουβέλια, ἐλέγετο
 «σταμπόλι».....

μισοκοίλι

κουβέλι

2) Ποία ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ χυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερα μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) .....

3. ἐπίσης κατεβάνετο.....

α) τὸ παπαδιάτικο.....

β) τὸ χελαδάρη (κουβέλι).....

(εἰς εἶδος μετὰ σταμπόλια).....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνθηκὰς) εἰς τὸ σπῆτι. ἔ. μετὰ τὴν

«μοφίνες» ἀπὸ χυφριάς. Μετὰ τὴν
 ἀπὸ τῆς μοφίνης, ἐποιήσαν. ὡς 1000 ὀκάδες!

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; .....

Εἰς τὴν ἀχυρῶν α (ἡ ἀχυρῶν α)
τοῦ σπιτιοῦ .....

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογία τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

Ἀπὸ τοῦ σποροῦ τοῦ ἐξ ἑκείνου ἐστὶν ὁ
ἀγροῦ τοῦ ἐξ ἑκείνου ἐστὶν ὁ
... α. μαθαρὸς ὁ πῶρις ὁ ἐξ ἑκείνου ἐστὶν ὁ ...

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογία τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχῶν,
τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκοσοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Κατασκευάζεται ἐν εἰδὸς « χτενίου »
τὸ ὁποῖον ἐκρεμάσθαι ἐξ ἑκείνου ἐστὶν ὁ πῶρις

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς τοῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Λέγεται « χτενί » ἐξ τὴν ἐξ ἑκείνου ἐστὶν ὁ πῶρις

Α'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Τὴν ἑξῆς μερῶν αἰῶν Ἀγίου Ἀθανασίου, ἐδὼκεν
τὴν βουκέντρας α. ἀξία ἡ ἐξ τὴν πῶρις τοῦ
σπιτιοῦ καὶ ἐξ τὴν κορυφῆς τοῦ, τὸ ἐκείνου ἐστὶν ὁ πῶρις

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....
ὅταν ἐναίμεν καὶ ὁ ἀγροῦ καὶ ὁ βράδυ ὁ
σπουδῶν καὶ καὶ .....

2) Πώς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ;...

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; Ἄν ναί, ἀπὸ ποῖου μέρους ; .....

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

δὲν εἶχον
παιδιά εἰς τὸ
παιδίον μας

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα .....

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ